

Анализ на имунизационния обхват в Силистренска област през 2015 г.

Изграждане и поддържане на базата данни за децата без личен лекар

От родилните отделения на трите многопрофилни болници постъпва в отдел „ПЕК“ информация за новородените. Въз основа на нея се формира регистър на новородените за съответната календарна година по месеци с данни за извършените имунизации в РО. Неимунизираният се проследява за избор на личен лекар и последващо извършване на пропуснатите приеми след отпадане на противопоказанията.

Периодично ОПЛ подават информация за новозаписани новородени, а от РЗОК-Силистра на тримесечие официално изискваме данни за избора на личен лекар за новородените, според пациентските листи на всички ОПЛ. При съпоставката на данните по трите регистъра се получава извадка на новородени, за които не е осъществен избор на личен лекар.

Така при справка за родените в областта през I-во полугодие на 2015г., след обработка на информацията се установиха 21 новородени без данни за избран личен лекар. След справка чрез кметствата по местоживееене, уточняване на ЕГН на децата и след проверка в сайта на НЗОК открихме, че при 11 деца избор на личен лекар е осъществен в други населени места извън областта (Исперих, Разград, Русе и Кубрат). Останалите деца впоследствие избраха лични лекари от областта, а 2 деца са починали.

Осигуряване на хладилното съхранение и транспорт на биопродуктите

Във всички лекарски практики са създадени условия за хладилно съхранение и транспорт на биопродуктите. ОПЛ получават ваксини от РЗИ само при наличие на хладилна чанта.

Всички хладилници в амбулаториите са снабдени с термометри и се води ежедневен контрол на температурата им, която се регистрира в обособени дневници, обект на проверка при всяко посещение на инспекторите.

Биопродуктите в склада на РЗИ се съхраняват в плюсова хладилна камера и 3 хладилника в склада за ваксини. При необходимост може да се използва и капацитетът на още 2 хладилника, намиращи се в работните помещения на дирекция НЗБ. Изготвени са правила за съхранение на биопродуктите, начин за поддръжане и раздаване на ваксините.

Отчитането на температурата се осъществява от дежурния инспектор в отдел „Противоепидемичен контрол“ най-малко 3 пъти дневно (сутрин при започване на работното време, на обед и преди завършване на работния ден). Отчетените стойности се вписват в работен журнал за всяко хладилно съоръжение поотделно. Изготвен е план за действие при авария на хладилната техника. Осигурен е агрегат на ел. енергия при евентуално спиране на централното електрозахранване.

През 2015г. не са допускани аварии на хладилната техника и бракуване на ваксини, поради неправилно съхранение.

Нежелани реакции след ваксинация

През 2015 г. в РЗИ-Силистра не са съобщени случаи на нежелани реакции след ваксинация. Във връзка с чл. 27, т. 6 на Наредба № 15 за имунизациите в РБългария и Методично указание за надзор върху нежеланите реакции след имунизация ежемесечно се изпращат сведения по приложение № 11 за случаи на НРВ, включително „нулево сведение“.

Дейност на областната комисия за отлагане от имунизации по медицински противопоказания

През отчетния период комисията е провела 9 заседания, на които са разгледани 20 случая на деца с различни хронични заболявания. При 8 от тях е дадено становище за липса на противопоказания да се извършват необходимите имунизации и реимунизации, две деца са освободени за 6 мес. и срокът е изтекъл преди края на годината. При едно дете с тежка хидроцефалия, освободено от комисията през 2014 г., е удължен срокът за освобождаване от подлежащите имунизации. Останалите 9 деца са освободени за цялата година:

- Дете на 4 мес. със синдром на Даун и сърдечна малформация е отложено за 1 год. от подлежащите I-ви прием на Хексацима и Синфлорикс;
- Дете на 3 год. с диагноза Епилепсия е отложено за срок от 1 г. от реимунизация с Пентаксим и Синфлорикс и комбинирана ваксина срещу морбили, паротит, рубеола.
- Дете на 12 год. с диагноза Ювенилен артрит, подлежащо на реимунизации с ТД и Приорикс е отложено до приключване на лечението с имуносупресори.
- Дете на 4г. със синдром на Даун и сърдечна малформация е освободено от имунизация срещу морбили, паротит, рубеола.
- Дете на 17год. с Множествена склероза е отложено от подлежащите имунизации БЦЖ и ТД за 1 год.
- Дете на 14год. с диагноза Хидронефроза е отложено от Приорикс и ТД за срок от 1 година.
- Новородено с тежка вродена малформация е отложено от I-ви прием на БЦЖ и Енжерикс.

Сероепидемиологичен надзор над ваксинопредотвратимите заразни болести

През 2015г. няма регистрирани случаи на ваксинопредотвратими заразни болести.

Дейност на Имунизационния кабинет в РЗИ

През 2015г. в Имунизационния кабинет към РЗИ Силистра е извършена реимунизация срещу тетанус, дифтерия на лице на 35г. без избран личен лекар. Извършени са и 210 приема на противогрипна ваксина Инфлувак.

Имунизационен обхват

Обхватът с имунизации и реимунизации при децата до 18 год. възраст през 2015г. при някои приеми бележи ръст, докато при други не е променен или е по-нисък в сравнение с 2014г.

В края на 2015г. с I-ви приеми на БЦЖ и Енжерикс не са обхванати 15 деца. От тях 3 са имали противопоказания, поради вродени аномалии и други сериозни здравословни проблеми, 6 са недоносени, родителите на 2 деца са отказали имунизации и 4 са отложени от имунизации в РО, а след това родителите не са се явили при личния лекар.

Основната имунизация срещу дифтерия, тетанус, коклюш, полиомиелит, хемофилус инфлуенце тип Б през годината се извършваше с Хексацима и след приключване на количествата с Пентаксим и Енжерикс. Сумарно обхватът с двете ваксини е както следва: I-ви прием – 95%, II-ри прием – 95% и III-ти прием 94%. Обхватът с III-ти прием е с близо 2 пункта по-висок в сравнение с 2014 г.

Относителният дял на обхванатите подлежащи за реимунизация с Пентаксим през 2015г. е с 2 пункта по-нисък в сравнение с миналата година, поради ограниченията за предоставяне на ваксина на ОПЛ за IV-ти прием, предвид недостатъчното снабдяването с Хексацима.

В сравнение с 2014г. обхватът със Синфлорикс при трети прием е с 4 пункта по-висок, а при реимунизацията е с 3 пункта по-нисък.

Обхватът при основната имунизация и реимунизацията с ваксина срещу морбили, паротит, рубеола е с 2 пункта по-висок в сравнение с 2014г.

Въпреки съществуващите проблеми със снабдяването с Тетраксим, обхватът при 6 годишните деца е сравнително добър и е с близо 8 пункта по-висок в сравнение с предходната година.

По-добър е обхватът с ППД и БЦЖ при учениците на 7 и 17 години и няма промяна при 11 годишните. Отн. дял на отрицателните реакции на туберкулинова проба на Манту при 7 годишните е 46%, при 11 годишните - 31%, а при 17 годишните - 18%.

И през 2015г. обхватът срещу тетанус и дифтерия е незадоволителен. С близо 2 пункта се е увеличил обхватът при 12 и 17 год. ученици. При възрастните обхватът е намалял с 1-2 пункта, с изключение на 45 год., където има увеличение от 3 пункта. Като причина за това ОПЛ посочват липса на здравни осигуровки, отказ, отсъстващи или мигрирали лица, които се водят жители на областта, но живеят и работят в други области или извън страната.

Мониторинг на имунизациите

От обобщените отчети за извършената имунопрофилактика през 2015г. от ОПЛ, МБАЛ, ЦСМП и Имунизационния кабинет в РЗИ се получиха следните данни за обхват:

- **ППД** – в сравнение с миналата година обхватът показва ръст с 1 пункт при 7 год. (89% към 88%) и 17 годишните (83% към 82%) и е без промяна при 11 годишните (91%);
- **БЦЖ** - запазва се обхватът при новородените, добър обхват има и при учениците – около 99% от показаните за имунизация;
- **ДТКaХенПуХИБ** – на 97% е отчетена завършена основна имунизация с III-ти прием на Хексацима, което е с 10 пункта повече в сравнение със III-ти прием на Пентаксим през същия период на предходната година. След привършване на количествата Хексацима основната имунизация продължи с Пентаксим, като тя е завършена при 218 деца. При това обхватът с ваксина срещу дифтерия, тетанус, коклюш, полиомиелит, хемофилус инфлуенце тип Б за 2015г. е както следва: за I-ви прием 95%, за II-ри прием 95% и за III-ти прием 94%. Основната причина за липса на имунизация по немедицински причини е неявяване след покана от личния лекар и поради отсъствие от населеното място или миграция;
- **ДТКaПуХИБ** - с около 2 пункта е намалял обхватът с реимунизацията с Пентаксим (87% при 89% за 2014г.). Реимунизацията се забави във времето, поради отклоняване на ваксината за основните имунизации и донякъде забавянето беше компенсирано в края на годината.
- **Пневмококова ваксина** – със завършен трети прием са 96% от подлежащите, което е с 4 пункта по-висока стойност от 2014г., когато обхватът е бил 92%. Обхватът с IV-ти прием бележи спад с 2 пункта (91% при 93% за 2014г.). Като основните причини за необхват лекарите са посочили неявяване при покана при 82% от необхванатите, отсъствие от населеното място и миграция;
- **ДТКbПу** – със 7 пункта има ръст в обхвата на 6 годишните деца (88% при 81% през 2014г.). Като основна причина ОПЛ са посочили липса на ваксина (65%);
Хепатит-В ваксина – в РО от областта са имунизирани 99% от новородените при почти същия обхват през 2014 г. На 209 деца, чиято схема на имунизации е започнала с Пентаксим е извършен III-ти прием с моноваксина Енжерикс, което е 95% от подлежащите.
- **Приорикс** – с по 2 пункта се е увеличил обхватът при децата на 13-месечна възраст (93% срещу 91% през 2014г.) и на 12-годишните (91% срещу 89%); Причините за необхват са от немедицински характер (в 84% - неявил се, а също отсъствие от населеното място, миграция, неизтекъл интервал от предходна ваксина).

- **ТД** –обхватът при 12 годишните ученици се е увеличил с 3 пункта (91% към 88%) и с 1 пункт при 17 годишните (81% към 80%). Незадоволителен остава обхватът при подлежащите възрастни от 25 до 85+ години. При повечето възрастови групи той е леко понижен или същият като 2014г., единствено при 45 годишните има ръст от 3 пункта. Основните причини за липса на реимунизация с ТД на подлежащите ученици и възрастни са от немедицински характер. Най-висок е относителният дял на неорганизираните подлежащи за годината – 22%, 19% от необхванатите са отсъстващи от населеното място, 18% са неосигурени, 16% са мигрирали, 3% от поканените са отказали ваксинация.

При планирани през годината общо 28 546 приема с различни ваксини по причини от немедицински характер не са извършени 6 072 от тях (21%), 131 (0,4%) по временни медицински противопоказания и 19 (0,07%) по трайни медицински противопоказания.

Преобладаващите причини от немедицински характер за неизвършени имунизации са: „не се явили” - 28%, „отсъствие от населеното място“ – 19%, „липса на организация“ – 18%, основно при подлежащите възрастни на ТД, висок е относителният дял на неосигурените възрастни, подлежащи на ТД – 15%, необхванати поради миграция са 15%; по-малък брой са неимунизирани поради липса на ваксини, отказ, недоносеност, неизтекъл интервал от предходна ваксина, контакт с ОЗБ.

Най-голям е броят на необхванатите по немедицински причини сред подлежащите на реимунизация с ТД – 5 042 (83%), следват необхванатите с ваксинация срещу туберкулоза – 372 (6%), отложени от Синфлорикс 165(3%), отложените приеми с Приорикс са 141 (2%), необхванати с Тетраксим – 127 (2%), необхванати с Пентаксим – 131 (2%), необхванати с Хексацима 68 (1%), необхванати с Енжерикс 26 (0,4%).

Целеви имунизации и реимунизации:

- **Постекспозиционна профилактика срещу бяс** е извършена на 75 лица. Към момента всички пациенти от областта се обслужват в един противобесен кабинета, намиращ се в ИО на МБАЛ-Силистра. Поради липсата на доставки на ваксина Верораб през годината, обслужващите противобесния кабинет бяха уведомени с писмо за проблемите свързани с доставката и необходимостта от прецизно определяне на индикациите за ваксиниране и схемите на имунизация. В РЗИ - Силистра беше оставен резерв от 30 дози за тежки случаи на ухапвания от диви или доказано бесни животни. След получаване на нови количества от ваксината имунизациите бяха възобновени.

Препоръчителни имунизации и реимунизации:

- Тетанус при нараняване - приложени са общо 2561 дози ТТ във всички лечебни заведения в областта (МБАЛ, ЦСМП, ОПЛ);
- Срещу човешки папиломен вирус – от 555 момичета навършили 12 год. през 2015г., 191 момичета са изразили желание за имунизация. От тях 150 (78%) са имунизирани с I-ви прием на ваксина срещу човешки папиломен вирус. На 213 момичета е извършен II-ри и III-ти прием. От стартирането на програмата през 2012 г. до края на 2015г. от общо 2125 момичета на 12г. в областта 775 (36%) са се включили в програмата с извършен I-ви прием, а със завършена пълна схема на имунизация са 554 (26%) момичета. По година на раждане броят момичета със завършена имунизационна схема са както следва: род.2000г.-222(38%), род. 2001г.-168(35%), род. 2002г.-135(27%) и родени 2003г.-29(9%). Вижда се намаленият интерес към имунизацията срещу човешки папиломен вирус. През годината с помощта на фирмата-разпространител на една от ваксините приготвихме и изпратихме на адресите на всички подлежащи родени 2003г. момичета уведомителни писма с информация за възможността да се възползват от безплатна имунизация, данни за заболяването, необходимостта от имунопрофилактика срещу него и информация за ваксиналните продукти. Тези девойки ще имат възможността да се включат в програмата и през 2016г.

Отчет за получените и изразходвани биопродукти

По Прил. № 12 (по чл. 27 т. 14) от Наредба № 15 са показани количествата ваксини в началото на 2015г. в склада на РЗИ и при ЛЗ, планираните и получени количества през периода, раздадените на ЛЗ количества, отчетените изразходвани от тях през отчетния период и остатъка в склада на РЗИ към 31.12.2015г.

През 2015г. недостиг на ваксина имаше при Тетраксим, Пентаксим и Верораб. Ежеседмично подавахме информация в МЗ за наличните количества ваксини в склада на РЗИ-Силистра. Получените през годината количества ваксини са по-малки от планираните. Не се стигна до продължителни липси на ваксина благодарение на значителните остатъци, с които влязохме в 2015г. и стриктното раздаване на биопродуктите на ОПЛ според подлежащите за съответния месец.

Разходът на биопродукти при многодозовите опаковки на БЦЖ остава голям. При БЦЖ на новородени използваемостта е средно по 3,9 дози от ампула. В амбулаториите на ОПЛ използваемостта на БЦЖ е средно по 3,7 дози от ампула.

Малко по-добра е използваемостта на ППД – средно по 5 дози от ампула.

Бракувани ваксини:

- Приорикс – 5бр., парт. № А69CD529А със срок на годност 30.07.2016 г., бракувани поради неправилно съхранение;

В началото на 2015г. в склада на РЗИ е имало налични 18 350 спринцовки от 1сс и 14 456 бр. от 2сс. През периода са получени 9000 броя спринцовки от 2 сс и 3200 от 1сс, а са раздадени за нуждите на ОПЛ, МБАЛ и Имунизационен кабинет общо 13 882 спринцовки. В края на периода в склада на РЗИ са налични 29 184 броя - от тях 11 278 от 1 мл. и 17 906 от 2 мл., с различен срок на годност (от 30.07.2016 г. до 30.09.2018 г.).

Изготвил:

Д-р Боряна Кочева

Началник на отдел „ПЕК“